

BALKANLARDAKİ TÜRK DİASPORASINDA BASININ ROLÜ: BALKAN GÜNLÜĞÜ GAZETESİ ÖRNEĞİNDE

THE ROLE OF THE PRESS IN THE TURKISH DIASPORA IN THE BALKANS: IN THE CASE OF THE BALKAN GUNLUGU NEWSPAPER

Göksel BASMACI

İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

gokselbasmaci@gmail.com

ORCID No: 0000-0002-4640-9819

ÖZET

Geliş Tarihi:

29.01.2022

Kabul Tarihi:

28.03.2022

Yayın Tarihi:

31.03.2022

Anahtar Kelimeler

Gazetecilik

Diaspora

Balkanlar

Balkan Günlüğü

Keywords

Journalism

Diaspora

Balkans

Balkan Günlüğü

Günümüzde devletler ülke sınırları içerisindeki yurttaşların yanı sıra yurt dışında çeşitli sebeplerden dolayı ikamet eden soydaşlara yönelik de politikalar üretmektedirler. Küreselleşme ve teknolojik alandaki gelişmelerle birlikte daha belirgin hale gelen faaliyetlerin hedefinde diasporaları etkilemek ve koordine etmek bulunmaktadır. Gerek devlet kurumları gerekse özel girişimler tarafından ortaya konulan uygulamalar diaspora politikalarında belirleyici olmaktadır. Nitekim bu çalışmada diaspora politikaları üzerinde etkili olduğu varsayılan basının rolüne odaklanılmıştır. Bu doğrultuda örneklem olarak seçilen *Balkan Günlüğü* gazetesi 01.02.2021-28.02.2021 tarihleri arasındaki üç sayı üzerinden incelenmiştir. Çalışmada yayının Balkanlardaki Türk diasporasına etkisini saptamak hedeflenmiştir. Türkiye'nin Balkanlardaki soydaşlarıyla olan iletişimini bir gazete üzerinden irdeleyen çalışma bu yönüyle önemlidir. İçerik analizi yönteminin kullanıldığı araştırmada haberler üç farklı çözümleme kategorisi üzerinden analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, gazetenin diasporaları etkilemek adına kültürel ve tarihsel gelişmelerle birlikte, Türklük ve Müslümanlık gibi temel fıkirlere ağırlık verdiği görülmüştür. Bu yönüyle gazetenin Balkanlardaki Türk diasporası ile Türkiye arasında köprü görevi gördüğünü söylemek mümkündür. Öte yandan gazetenin diasporalara yönelik planlı bir yayıncılık yürütmediği de saptanmıştır.

ABSTRACT

Currently, states produce policies for citizens within the borders of the country, as well as for descendants residing abroad for various reasons. The purpose of the activities, which have become more important with developments in the field of globalization and technology, is to influence and coordinate the diaspora. The practices of government agencies and private companies are decisive in the politics of the diaspora. In fact, in that study, the role of the press, which is supposed to have an impact on diaspora policies, was emphasized. The sample of the selected *Balkan Gunlugu* newspaper was reviewed in three issues between 01.02.2021 and 28.02.2021. The objective of the study is to determine the effect of publishing on the Turkish diaspora in the Balkans. Research examining Turkey's communication with its descendants in the Balkans through a newspaper is significant in this regard. In the research where the content analysis methodology is used, the news has been analysed across three different categories of analysis. As a result of the study, it was seen that the newspaper focuses on basic ideas such as Turkishness and Islam, along with cultural and historical developments in order to influence diasporas. The newspaper reportedly acted as a bridge between the Turkish diaspora in the Balkans and Turkey. On the other hand, it has also been determined that the newspaper does not carry out any planned publishing activities for diasporas.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1064888>

Atf/Cite as: Basmacı, G. (2022). Balkanlardaki Türk Diasporasında Basının Rolü: Balkan Günlüğü Gazetesi Örneğinde. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(1), 207-222.

Giriş

Stratejik açıdan önemli bir coğrafyada yer alan Balkanlar kültürel, tarihsel ve etnik açıdan Türkiye ile yakın ilişki içindedir. Müslüman ve Türk nüfusunun etkili olduğu Balkanlarda önemli bir diaspora potansiyeline sahip olan Türkiye soydaşlarına ilişkin çeşitli politikalar geliştirmektedir. Bu doğrultuda Türkiye'nin Balkanlardaki ülkelerle dostane ilişkiler içinde olmayı önemseydiği ve Türk diasporasını güçlendirmeye çalıştığı görülmektedir.

Balkan ülkelerindeki Türkler için birleştirici değerleri ön plana çıkaran birtakım projeler geliştiren Türkiye, kültür merkezleri ve eğitim kurumları üzerinden diasporayı etki altına almaya çalışmaktadır. Bu doğrultuda kitle iletişim araçlarından da faydalanılmakta ve Balkanlar özelinde birtakım yayınlar ortaya konulmaktadır. Öyle ki medyanın gücünden yararlanan Türkiye'nin gerek devlet gerekse özel girişimler üzerinden çeşitli faaliyetler içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Nitekim bu çalışmada önemli olduğu varsayılan *Balkan Günü* gazetesi diaspora üzerindeki rolü bağlamında analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında ele alınan yayının Balkanlardaki Türk diasporasına etkisini ortaya koymak hedeflenmiştir. Balkan ülkelerinde yaşayan Türkler için çıkarılan gazetenin diasporalar üzerindeki rolünü yansıtan araştırma bu yönüyle önemlidir. 01.02.2021-28.02.2021 tarihleri arasındaki gazetelerin incelenmesi üzerinden sınırlandırılan çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın araştırma soruları ise şu şekildedir:

1. *Balkan Günü* gazetesi Balkanlardaki Türk diasporasına yönelik nasıl içerikler üretmektedir?
2. *Balkan Günü* gazetesinde yer alan söylemlerde hangi değerler öne çıkmaktadır?
3. *Balkan Günü* gazetesi Balkanların geneline yönelik haber üretmekte midir?

Söz konusu çerçevede hazırlanan çalışmalara bakıldığında Balkanlar, diaspora ve basın üzerine araştırmaların son derece sınırlı olduğu ve bu yöndeki metinlerin genellikle kamu diplomasisi üzerinden ele alındığı görülmektedir. Eren (2019) tarafından yapılan bir çalışmada *TRT'nin* Balkanlara yönelik tutumu incelenmiş ve *TRT'nin* Balkan dillerinde yaptığı yayınlara ve coğrafyadaki etkinliklerine dikkat çekilmiştir. Bu yönüyle kurumun önemli bir kamu diplomasisi ve yumuşak güç aracı olduğu görülmüştür. Bayraktar (2012) tarafından yapılan çalışmada ise Türk kimliği ve yumuşak güç ilişkisine odaklanılmış ve Türklük'ün Balkanlarda ciddi bir kamu diplomasi ve yumuşak güç unsuru olduğu saptanmıştır. Beşgül (2020) tarafından yapılan çalışmada Türkiye'nin Makedonya, Kosova ve Bosna Hersek gibi Müslüman nüfusunun yoğun olduğu yerlere odaklandığı görülmüş ve Türkiye'nin bölgedeki yumuşak güç unsurlarını aktif şekilde kullandığına işaret edilmiştir. Genel (2017) ise Avrupa'daki Türk diaspora medyasını ele almış ve Türk medyasının olumlu bir etkisinin olmadığı ve yetersiz kaldığı sonucuna varmıştır.

Bu çalışmada ise Balkanlara yönelik yayınlanan bir gazeteye odaklanılmıştır. Bu çerçevede ilk olarak diaspora kavramsal ve tarihsel bağlamda ele alınmıştır. Daha sonra Türkiye'nin Balkanlardaki diaspora faaliyetlerine yer verilmiştir. Ardından kamu diplomasisi-yumuşak güç kavramlarına ve medya-diaspora ilişkisine odaklanılmıştır. Son olarak üç farklı kategori üzerinden *Balkan Günü* gazetesinin incelenmesine geçilmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Diasporaya Kavramsal Bir Bakış

Türkçe'de kopuntu anlamına karşılık gelen diaspora kavramının kelime kökenine bakıldığında "dia" saçılmak ile "spora" tohumlar sözcüklerinden meydana geldiği görülmektedir. Diaspora botanik bilimiyle ilgili olmasına rağmen zaman içinde yurttaşların yaşadıkları yerlerden taşınmasını ve farklı ülkelere yerleşmesini tanımlamak adına tercih edilmeye başlanmıştır. Metaforik bir anlama karşılık gelen terim, diaspeiro sözcüğünden hareketle ilk olarak Grekler tarafından kullanılmış ve Sophocles, Herodotus ve Thucydides tarafından ortaya atılmıştır (Dufoix, 2008: 4).

İlk olarak Peleponnez Savaşı'nın ardından Ege toplumdaki sürgünü tarif etmek adına geliştirilen kavram daha sonra çeşitli anlamlara karşılık gelmiştir. Tarihsel süreç içinde şartlara göre güncellenen diasporayı Safran (1991: 83-85) bir topluluğa ait yurttaşların yabancı yerlere göç etmesi olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda diasporaların ortak bir belleğe sahip olmasının önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Ev sahibi olan topluluklar tarafından öteki ve yabancı olarak tanımlanan ortamın bulunmasını diasporanın unsurlarından saymıştır. Diaspora kapsamında bulunan kişilerin göç ettikleri ülkeleri yurtları olarak kabullenmesini, kendilerinin ve daha sonraki kuşakların fırsat oluştuğunda vatanlarına döneceklerini benimsemesini diasporanın unsurları arasında göstermiştir. Ayrıca yıkım ya da felaket durumlarında ülkeyi terk etmek zorunda kalan kişilerin ana yurdunu geliştirme yönünde bir bilince sahip olmasının önemine de vurgu yapmıştır.

Cohen'e (1996: 515) göre ise insanların yaşadıkları yerlerden kötü bir biçimde birden fazla bölgeye dağılması, kişilerin iş bulma ve ticaret yapma hedefleri için yaşadığı coğrafyadan yayılması, yurttaşların ortak bir geçmişe ve kahramanlık öyküsüne sahip olması, etnik bilincin birtakım duygular etrafından uzun süre devam ettirilmesi, farklı ülkelerdeki ırktaşlarıyla birlik içinde olunması, yaşanan bölge insanıyla sorunlu bir iletişim ortamının var olması ve geri dönüş fikri üzerinde ortak bir heyecanın bulunması gibi unsurlar diasporanın öne çıkan özellikleri arasında yer almaktadır.

Önceleri Yahudilerin ülkelerinin dışındaki topluluklarını tanımlamak için tercih ettiği bir terim olan diaspora daha sonrasında bir topluluğun yaşadığı bölgeden göç etmesini veya zorunlu olarak sürülmesini belirtmek için de kullanılmıştır (Cohen, 2019: 6). 1970'li yıllardan sonra farklı ülkelerdeki yurttaşları ifade etmek için kullanılan diaspora ile birlikte göçmen topluluklar ülkeleriyle yakın bir ilişki kurmaya başlamıştır. 1990'lardaki teknolojik gelişmelerin etkisiyle ise iletişim daha rahat bir hale gelmiş ve diasporanın kapsamı da değişime uğramıştır (Helly, 2006: 5-6). Tölölyan'a (1991: 4) göre; vatansız, etnik topluluk, misafir işçi, sürgün ve yurt dışı topluluğu gibi kavramları içine alan diaspora ulus ötesi bir anlama sahip olmuştur. Bu bağlamda dağılma gibi kavramlardan sıyrılan diaspora; göçmen, mülteci ve siyasetçi ilişkilerini tanımlar bir hale dönüşmüştür (Clifford, 1994: 303).

Yemini & Berthomiere'a (2005: 263) göre, bir topluluğun diaspora olarak tanımlanabilmesi için çeşitli unsurlar gerekmektedir. İlk olarak grubun kimliğinin muhafaza edilmesi ve geliştirilmesi en önemli kriterler arasında yer almaktadır. Göç edilen veya vatan olarak görülen topraklardaki işleyişi sürdüren yapının bulunması önemlidir. Buna ilaveten toplulukların vatan toprağı ile iletişimin sağlanması ve ilişkilerin sürdürülmesi de en temel unsurlar arasında yer almaktadır.

Bir ülkeye yatırım yapılmasında arabulucu rol oynayan diasporalar anavatan ile yaşanan coğrafya arasındaki işbirliğini sağlayan ve devamlılığı sürdüren bir etkiye sahiptir. Öyle ki ülkenin değerlerini ve algılanma biçimini ortaya koyan diasporalar kritik bir görevi yerine getirmektedirler (Bulwaka, 2009: 8). Küresel siyasette birtakım rollere sahip olan diasporaların etkilerini üç başlık altında ele almak mümkündür. Bu doğrultuda pasif diasporalar, kontrolü dışındaki küresel olaylara dâhil olmaktadır. Bir diğerinde diasporalar aktif olarak bulunduğu ülkenin dış siyasetine etki edebilmektedir. Son türde aktif şekilde bir role sahip olan diasporalar ise vatanının dış politikası üzerinde etkili olmaktadır (Shain & Aharon, 2003: 452-454).

Günümüzde ise diasporalar küreselleşmeyle birlikte bambaşka işleve sahip olmuşlardır. Devletler ülkelerinden uzakta yaşayan soydaşlarının yaşadıkları yerle bağlarını arttırmaları ve vatanlarına aynı zamanda katkı sağlamaları için siyasi katılım ve çifte vatandaşlık gibi haklar sağlamaktadırlar (Okuy, 2015: 42). Ortaya çıktığından beri çağın şartlarına göre dönüşüm içinde olan diaspora, eriştiği nokta itibarıyla daha kapsayıcı bir hale gelmiştir. Özellikle iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler diasporanın işleyişini ve ülkelerin söz konusu topluluklara ilişkin yaklaşımını değişime uğratmıştır. Öte yandan teknolojik alandaki dönüşümlerle birlikte diasporalar güçlenmiş ve soydaşların asimile olma ihtimali zayıflamıştır. İletişimin küresel çapta yürütülebilmesiyle yurt dışında yaşayanlar ülkeleriyle ilişkilerini rahatlıkla sürdürülebilmişlerdir. Teknolojiden faydalanılarak etkili projelerin yürütüldüğü günümüz diplomasisinde diasporanın vatanları için aktif şekilde çalışması ve bir yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmesi fikri öne çıkmaktadır. Nitekim bu doğrultuda diasporalara yönelik birtakım projeler geliştirilen Türkiye'nin uygulamalarına değinmek çalışma açısından faydalı olacaktır.

Türkiye'nin Diaspora Politikası ve Balkanlardaki Faaliyetleri

Uluslararası ilişkilerde önemini her geçen gün daha da arttıran diasporalar, devletlerin bu alanda aktif olmasını beraberinde getirmiştir. Öyle ki küresel arenadaki soydaş kişiler için projeler geliştirmek ve çağdaş politikalar üretmek günümüzdeki devletlerin yerel ve evrensel görevlerinden olmuştur (Akhundova, 2014: 40).

Türkiye'nin diaspora diplomasisi bağlamındaki etkinliklerine bakıldığında ülke dışındaki Türkler ile iletişim halinde olunmasının geçmişte pek önemsenmediği görülmektedir. Daha çok klasik teknikleri tercih eden yetkililer diplomatik temsilcilikler üzerinden ilerlemiştir. Ülke dışındaki soydaşlara dair politika geliştirmenin tehlikeli olduğunu düşünen yöneticiler pek fazla eylemde bulunmamışlardır. Bu noktada Mustafa Kemal Atatürk döneminde izlenen politikalara ise dikkat çekmek gerekmektedir. Öyle ki bu dönemde ülke dışında yaşayan soydaşlarla iletişim halinde olmak önemsenmiştir. Erken Cumhuriyet dönemi içindeki bu süreci olumlu bir örnek olarak değerlendirmek mümkündür (Yılmaz & Kılıçoğlu, 2017: 119). Ancak Türkiye'nin sonraki yıllarda diaspora açısından genel itibarıyla etkili olamadığını da belirtmek gerekmektedir.

Türkiye'nin diaspora faaliyetlerini dört temel dönem üzerinden sınıflandırmak mümkündür. Bu doğrultuda Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte 1923-1960 yılları arasındaki zorunlu nüfus mübadeleleri dönemi, 1960-1980 yıllarında yurtdışına çalışmak için giden işçiler dönemi, 1980 sonrasındaki liberalleşme ve siyasi iltica dönemi, 2000'li yıllardaki siyasi kadrolarda yaşanan AKP dönemi şeklinde kategorize edilebilir (Sağlam, 2020: 754-757).

1920'li yıllardaki nüfus hareketi çerçevesinde Ermeni, Yunan ve Yahudi toplulukları Türkiye dışına göç etmiştir. Buna karşılık Balkan coğrafyasındaki Türkler Anadolu'ya dönmüşlerdir. Gayri-Müslim nüfusun sınır dışındaki ülkelere göç etmesinin ardından Türkiye'nin diaspora siyaseti takip etmediği görülmektedir. 1960'lı yıllarda Avrupa'ya yaşanan işçi göçü çerçevesinde ise yoğun bir Türk nüfusu ülkeden ayrılmıştır. Bu soydaşların yurt dışındaki işlere yönelmesini destekleyen Türkiye ile Batı Avrupa ülkeleri arasında anlaşmalar imzalamıştır. Türkiye süreci ülkeye maddi ve manevi kazançları yönüyle değerlendirse de etkili bir diaspora politikasının ortaya konulmadığı görülmüştür. 1980'li yıllardaki göç hareketinde ise siyasi ilticalar öne çıkmış ve Avrupa'ya özgürlük fikirleri temelinde yönelim dalgası yaşanmıştır. 1982 Anayasası'nda dışarıda yaşayan Türklerin çıkarlarının gözetilmesi güvence altına alınmış ve böylece diaspora siyasetindeki en önemli adımlardan biri atılmıştır. Bu bağlamda soydaşlar için Türkçe öğrenimi ve dini hizmetler vermeye başlanmıştır. 2000'li yılların başıyla birlikte AKP döneminde ise Türk diasporasına yumuşak güç unsurları da eklenmiş ve kamu diplomasisi faaliyetleri kapsamında birtakım yeni kurumlar ortaya çıkmıştır. Diaspora politikalarının yürütülmesinde etkili olan söz konusu kuruluşlar dönemin önemli araçları olarak dikkat çekmiştir (Sağlam, 2019: 51-57).

Günümüzde Türkiye'nin diaspora gücüne bakıldığında; Avrupa'daki işçiler, Balkanlar'daki Türkler, Amerika'da iş ya da eğitim için bulunan kişiler öne çıkmaktadır (Öktem, 2014: 8). Yapılan anlaşmalar kapsamında Almanya, Belçika, Fransa, Avusturya ve Hollanda'daki Türkleri diaspora gücü olarak değerlendirmek mümkündür. 6,5 milyonluk bir nüfusa karşılık gelen bu topluluklar, kültür ve sanat, ekonomi, bilim ve spor alanlarında görünür hale gelmiştir (YTB, 2020: 2). Ancak söz konusu grupların ne kadar etkili olduğu bir tartışma konusudur.

Türkiye'nin Avrupa'daki diaspora politikasına yönelik eleştirel bir yaklaşım ortaya koyan Kurnaz'a (2021) göre Türk diasporası Almanya ve Hollanda gibi ülkelerde yoğunlaşmıştır. Bu coğrafyadaki azınlığı oluşturan Türk nüfusu nicel açıdan fazla olsa da etkili Türk diasporası geliştirememiştir. Avrupa'daki sivil toplum kuruluşlarında ve medyada yeterli düzeyde yer alamayan Türkler toplumsal algının şekillenmesinde belirleyici olmamaktadırlar. Bu noktada nitelikli insan gücünün planlı kullanımı oldukça önemlidir. Söz konusu etkiyi oluşturmak için tepkisel yaklaşımların yerine bilinçli diaspora politikalarının geliştirilmesi ve sabırlı olunması gerekmektedir.

Türkiye'nin diaspora politikalarını içeriksel açıdan inceleyen Ulusoy'a (2017: 154-147) göre, Türkiye'nin diaspora çalışmalarında eğitim ve din üzerine geliştirilen çalışmalar dikkat çekmektedir. Bunlara ekonomi ve sivil toplum kuruluşlarını da dâhil etmek mümkündür. Yurtdışında yaşayan nüfusa Türkçe öğretmeyi hedefleyen projeler ortaya koyan Türkiye bu doğrultuda eğitimciler göndermektedir. Türk kültürüne ve tarihine dair bilgiler öğreten eğitimciler Türkiye'ye bağlılığın sağlanmasında etkili olmaktadır. Bu çerçevedeki diğer grup din görevlileridir. Yurt dışındaki soydaşların ihtiyaçlarını ve taleplerini karşılayan bu oluşumlar, dini ve kültürel yapının sağlanması ve korunması noktasında önemlidirler. Diaspora kapsamında ele alınması gereken bir diğer grup ise çalışma ataşeleridir. Ülke sınırları dışındaki yurttaşların çalışma hayatındaki sorunlarını çözme noktasında önemli olan kuruluşlar iş ortamındaki hukuki, sosyal, fiziki koşullarla ilgilenmektedir. Bunlara ek olarak, ekonomi ve sivil toplum örgütleri de önemlidir. Bir ülkenin diasporadaki etkinliğinde rol oynayan söz konusu unsurlar, günlük yaşama doğrudan etki etmesi nedeniyle günümüz diplomasisindeki en temel araçlar arasında yer almaktadır.

Bu noktada Türkiye'nin diaspora politikalarında elini güçlendiren kurumlara kısaca değinmek yararlı olacaktır. 1992'de kurulan ve aktif şekilde çalışan Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) bu bağlamda en önemli kuruluşlardandır. Sosyal, kültürel, ekonomik, ticari, eğitim ve teknik ilişkileri geliştirmek gibi amaçlar etrafında hareket eden TİKA, kritik bir görev icra etmektedir. Bu çerçevede çeşitli sosyal ve kültürel uygulamaları hayata geçiren kurum ortak kimlik fikri temelinde çalışmalarına devam etmektedir.

Ülke sınırları dışında kültürel projeler ortaya koymak ve Türk kültürü üzerine çalışan yapılarla koordinasyon halinde olmak gibi birtakım hedeflere sahip olan topluluk, Türk kültürünün ve tarihinin muhafaza edilmesini sağlamaktadır. Bu yönde projeler geliştiren TİKA, Türkiye'ye karşı önyargılı bakış açısını gidermek ve olumlu bir imaj yaratmak amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bunlara ilaveten kurum yabancı ülkelere insani yardım hizmeti de vermektedir (TİKA, 2020: 20).

2009 yılında kurulan Yunus Emre Enstitüsü'nü ise kültürel diplomasi aracı olarak değerlendirmek mümkündür. Yurt dışında faaliyet gösteren 58 kültür merkezine sahip olan topluluk Türk diasporası adına önemli görevler yürütmektedir. Türkçe dilinin eğitimi, Türkiye'nin tanıtımının yapılması ve Türkiye hakkında akademik faaliyetler yürütülmesi gibi projelerden sorumlu olan Yunus Emre Enstitüsü sınır dışındaki en aktif kurumlardan biri olarak dikkat çekmektedir.

Türk sanatını ve kültürünü tanıtmak, diğer ülkelerle ilişkileri geliştirmek gibi çeşitli amaçlar etrafında faaliyetlerini yürüten enstitü, kültür merkezleri aracılığıyla özellikle Türk kültürü üzerine eğitimler sağlamaktadır. 31 ülkede 500'ten fazla kurumla ortaklaşa çalışmalar yürüten Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye'nin yurtdışındaki etkin güçleri arasında yer almaktadır (YEE, 2019: 9).

2010 yılında kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) da önemli kurumlar arasında yer almaktadır. Türkiye'nin küresel ölçekte olumlu bir imaj oluşturmasını ilke edinen YTB, diasporayla bağların güçlendirilmesi amaçları etrafında hareket etmektedir. Topluluğun Türk kültürü üzerine geliştirmiş olduğu aile ve sosyal çalışmaları, iletişim ve insan hakları etkinlikleri Türkiye'ye değer katmaktadır (YTB, 2020: 3-6). Bu yönüyle YTB'nin Türkiye'yi kendi vatani olarak gören Türklerin sorunlarını çözüme kavuşturmak, soydaşları koordine etmek ve topluluklar arasındaki iletişimi sağlayıp ilişkileri kuvvetlendirmek hedeflerine sahip olduğunu söylemek mümkündür (Aydın, 2014: 178). Öte yandan yurtdışındaki öğrencilerin vatan bağlarını güçlendirmek ve mezuniyet sonrasındaki ilişkilerin sürekliliğini sağlamak gibi hedeflere sahip olan YTB, Türkiye'ye öğrenim görmek için gelen öğrencilere sigorta, konaklama ve burs gibi destekler de vermektedir (YTB, 2020: 12).

Görüldüğü üzere, Türkiye çeşitli kurumlar üzerinden gerek kendi yurttaşları gerekse farklı ülkelerin halkları için projeler ortaya koymaktadır. Söz konusu kurumlar üzerinden oluşturulan güçle diasporaların kültürlerine ve tarihlerine sahip çıkması ve uluslararası platformlarda da etkili olmaları hedeflenmektedir. Bu noktada diaspora politikalarının ne denli etkili olduğu önemlidir. Bu nedenle Türkiye'nin diaspora politikalarında kendi değerlerine yer verdiği ve kapsayıcı fikirlere odaklandığı sistemli çalışmalara ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Olay merkezli yaklaşımlardan ziyade soydaşların beklentileri, talepleri ve sıkıntıları dikkate alınarak kalıcı çözümler üretilmelidir. Diaspora gücü olarak bir potansiyele sahip olan Türkiye'nin içerideki siyasi çıkarlarından bağımsız bir şekilde soydaşları anlaması ve atılan adımlarda onların beklentilerini karşılaması Türkiye'ye önemli bir katkı sağlayacaktır. Türkiye'nin genel bağlamda diaspora uygulamalarına yer verdikten sonra Türkiye'nin Balkanlarda ortaya koyduğu diaspora faaliyetlerine değinmek çalışma açısından faydalı olacaktır.

Geçmişten günümüze coğrafi olarak önemli bir geçiş alanı olan Balkanlar siyasal, kültürel ve tarihsel açıdan köklü geçmişe sahiptir. Çeşitli güçler tarafından bir hâkimiyet alanı olarak görülen coğrafyada dini, siyasi ve kültürel açıdan farklı özelliklere sahip devletler kurulmuştur. Nitekim Balkan topraklarında uzun yıllar süren Osmanlı İmparatorluğu döneminde de bu topraklara farklı kimliklerden ve dinlerden kişiler yerleştirilmiştir. Özellikle de Anadolu'dan, Orta Asya'dan ve çeşitli bölgelerden gelen Türkler, Balkan coğrafyasının dönüşümünde etkili bir rol oynamışlardır.

Tarihsel ve kültürel olarak Balkan ülkeleriyle yakın ilişkiye sahip olan Türkiye, söz konusu unsurlar ve Trakya bölgesindeki toprakları nedeniyle Balkan ülkesi olarak da tanımlanmaktadır. Balkan Harbi öncesine kadar bir Türk hâkimiyetinin görüldüğü coğrafyada Müslüman ve Türk nüfusu çoğunluğu oluşturmuştur. Türklerin bu bölgeden zorunlu bir şekilde göçe tabii tutulduğu dönemlerden sonra ise Balkanlardaki Türk kültürü ve kimliği eskisi kadar olmasa da devam etmiştir (Yılmaz & Kılıçoğlu, 2017: 118). Resmi kayıtlara göre, Bulgaristan'da 600 bin, Yunanistan'da 150 bin, Kuzey Makedonya'da 78 bin, Romanya'da 70 bin ve Kosova'da 29 bin civarında Türk nüfusu bulunmaktadır (Maskan, 2020). Görüldüğü üzere Balkanlar'ın geneline yayılan bir Türk nüfusu gücünden söz etmek mümkündür. Bu nedenle Balkanlarda Türkler'in sayısal açıdan var olmalarının diasporanın etkinliği açısından da önemli olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Ülke sınırları dışında yaşayan yurttaşların buldukları yerde ekonomik, siyasal ve sosyal açıdan iyi durumda olmaları kadar bu kişilerin kimliklerini, değerlerini, dillerini ve kültürlerini korumaları da oldukça önemlidir (YTB, 2020: 3). Bu çerçevede birtakım projeler ortaya koyan Türkiye, Balkan coğrafyasındaki Türklere yönelik diasporayı canlı tutmak ve genişletmek adına da çeşitli girişimlerde bulunmaktadır.

48 ülkede 58 kültür merkezi kuran Yunus Emre Enstitüsü, bu doğrultuda önemli bir görevi yerine getirmektedir. Merkezlerin 15'ini Balkan şehirlerinde açan YEE; Belgrad, Bükreş, Foynitsa, İpek, İşkodra, Komrat, Köstence, Mostar, Podgoritsa, Priştine, Prizren, Saraybosna, Tiran, Üsküp ve Zagreb'de birtakım etkinlikler yapmaktadır.

Ek olarak 50 ülkede 101 Türkoloji Bölümü açan enstitü, bu bölümlerin 17'sini Balkan coğrafyasında faaliyete sokmuştur (YEE, 2019: 14-17).

Balkanlarda çeşitli projeler üreten bir diğer kurum YTB'dir. Balkanlardaki soydaşlara yönelik kültür, dil, din ve tarih üzerine birtakım çalışmalar ortaya koyan YTB, Türkiye ile Balkanlar arasındaki bağı güçlendirmek ve geçmişten günümüze uzanan ilişkileri koruyup canlandırmak çerçevesinde adımlar atmaktadır. Bu doğrultuda akademik ve kültürel girişimlerde bulunan YTB, "Balkan Gençlik Forumu, Balkan Diaspora Çalıştayı, Balkan Gençlik Okulu Programı, Tarihimizi Boyayalım Balkan Projesi" gibi çeşitli projeleri uygulamaktadır (YTB, 2020: 6-30).

Balkanlardaki Türk diasporasına yönelik önemli projeler geliştiren bir diğer kuruluş ise TİKA'dır. Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanlığı çerçevesinde çeşitli girişimlerde bulunan TİKA, söz konusu coğrafyadaki kalkınma ve işbirliğini geliştirmek gibi hedefler etrafında hareket etmektedir. TİKA hizmet birimlerinin toplam harcamaları içerisindeki oranları kapsamında, faaliyet gösterilen bölgeler içinde yüzde 22,94'lük harcama oranıyla ikinci sırada yer alan Balkanlar, TİKA'nın en fazla ödenek ayırdığı bölgeler arasındadır. Özellikle tarım alanında birtakım destekler veren TİKA, Balkan ülkelerinde 330 küçük aileye ekipman hizmeti vererek, bölgenin tarımsal ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Balkanlardaki yaşam standardını, kültürel ve tarihsel birlikteliği güçlendirmek ve barış temelli bir ortamın inşa edilmesine yarar sağlamak hedefleri çerçevesinde girişimlerde bulunan topluluk Balkanlardaki Türk diasporası politikalarında ön plana çıkan kurumlar arasında yer almaktadır (TİKA, 2020: 26-151).

Söz konusu kurumların yürütmüş olduğu projeler Balkan ülkelerindeki soydaşlar için büyük öneme sahiptir. Öyle ki ana vatanlarının tarihsel, siyasal, kültürel değerlerini öğrenmeleri adına yararlı olan bu girişimlerle birlikte Balkanlarda Türkler'in etkili bir diaspora gücü oluşturabileceğini söylemek mümkündür. Bu noktada diaspora politikaları çerçevesinde atılan adımların hangi değerler üzerinden kurgulandığının başarılı olabilmek adına en önemli unsur olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Öte yandan diasporayı güçlendirmek için çeşitli yapılarının aktif bir şekilde çalıştığı Balkanlarda başarılı yumuşak güç unsurunun yaratılması da olasıdır. Kamu diplomasi çerçevesinde önemli güce karşılık gelen diasporalar uluslararası politikaların belirlenmesinde kritik öneme sahip olmuştur. Bu nedenle önemli bir yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilen diasporanın kapsamı devletler tarafından önemsenir hale gelmiştir. Bu noktada diasporanın kamu diplomasisi ve yumuşak güçle olan ilişkisine değinmek çalışma açısından önem arz etmektedir.

Diaspora, Kamu Diplomasisi ve Yumuşak Güç İlişkisi

Bir ülkenin sınırları dışındaki uluslara kendisini anlatması, onları bilgilendirmesi ve etki oluşturma süreci olarak görülen kamu diplomasisinde çeşitli kurumlar ve araçlar kullanılmaktadır. Bu noktada diasporalar, elçilikler, hükümet, sivil toplum örgütleri, devlet ve devlet dışı güçler, kültürel örgütler, kültür ve dışişleri bakanlıkları kamu diplomasisinin temel aktörleri olarak tanımlanabilir (Szondi, 2018: 17-18).

Kamu diplomasisinin araçlarından biri olan diaspora bir ülkenin projelerinin uluslara aktarılmasında, sahada çalışmalar yapılmasında, bir topluluğa ilişkin bilgiler toplanmasında stratejik bir role sahiptir. Yaşadıkları ülke ile vatanları arasında köprü görevi gören kişiler, başta dilsel ve kültürel olmak üzere engelleri ortadan kaldırdıkları için önemli bir misyonu yerine getirmektedirler. Kamu diplomasisi faaliyetlerinin etkili şekilde yürütülmesindeki rolleri nedeniyle kritik olan diasporaların yaşadıkları yerdeki insanlarla iletişim içinde olması önemli bir avantajdır (Hatipoğlu, 2014: 238-239).

Kamu diplomasisi bağlamında değerlendirilebilecek bir kavram olan yumuşak güç ise siyasal aktörler tarafından küresel ölçekteki hedefleri gerçekleştirmek amacıyla kullanılan çoğunlukla ideolojik ve kültürel zemin üzerinden şekillendirilen değer olarak tanımlanabilir. Yumuşak gücün unsurlarını; kültür-sanat, turizm, eğitim, uluslararası ilişkiler, ülkenin siyasal yapısı ve popüler kültür uygulamaları olarak sıralamak mümkündür (Nye, 2005: 5-9). Söz konusu unsurlar üzerinden rızanın esas alınarak yürütüldüğü bir sistem olan süreçte zorlamak ya da tehdit yer almamaktadır. Ülkenin öne çıkan değerlerini kullanmak ve karşı tarafları cezbedip yanına çekmek esastır (Çavuş, 2012: 25). Bu noktada evrensel değerlerle örtüşen kültürlerle sahip olan, küresel ölçekte öne çıkabilen kitle iletişim araçlarını elinde bulunduran ve haber akışında itibarı bulunan devletlerin yumuşak güç kapasitesinin de gelişmiş olduğunu söylemek mümkündür (Snow, 2009: 4).

Gerek diaspora diplomasisinde gerekse kamu diplomasisinde etkili bir güç olan kitle iletişim araçları, uluslararası ölçekteki hedeflerin gerçekleştirilmesinde belirleyici bir role sahiptir. Bu noktada ülkelerin sınırlarının ötesindeki soydaşlarına ulaşmasında etkili olan medya gücünün diaspora ile bağına değinmek çalışmaya katkı sağlayacaktır.

Diaspora ve Medya İlişkisi

Düşüncelerin şekillenmesinde büyük bir etkiye sahip olan medya, çeşitli konular hakkındaki fikirleri ve bilgileri küresel ölçekte dolaşıma sokarak kritik bir görevi yerine getirmektedir. Gazete, televizyon ve internet gibi kitle iletişim araçları üzerinden iletiler göndererek halkla iktidar arasındaki iletişimi sağlamaktadırlar (Lawrance, 2009: 102-103). Bu yönüyle herhangi bir konuyla ilgili kamuoyunun oluşmasında etkili olan medya topluma sunduğu içeriklerle günümüz toplumlarında belirleyici bir role sahiptir. Çeşitli fikirlerin ve görüşlerin yayılmasını mümkün kılan araçlar bu bağlamda insanların tutumlarının yönlendirilmesinde oldukça etkilidirler (Budak, 2007: 131).

Gerek ülke sınırları içinde gerekse yurtdışındaki yayınlarla kitlelerin ve otoriterlerin fikirlerini biçimlendiren kitle iletişim araçları bir ülkenin dış kamuoyuna kendisini tanıtmaya, sıcak bir ilişki kurması, kendisine karşı yürütülen eylemlere yanıt verip destekçi toplaması açısından önemli bir role sahiptir (Akarca, 2003: 3-4). Bu yönüyle çeşitli ulusları hedefleyen medya yurtdışındaki vatandaşlarına yönelik de benzer çerçevede eylemlerde bulunmaktadır. Bu çerçevede basın aracılığıyla kültürel ve tarihsel içerikler üzerinden projeler ortaya koyan ülkeler diasporalarına sahip çıkmakta ve bu kesimin uluslararası arenada güçlenmesini sağlamaktadırlar. Ülkenin imajına katkı sunan söz konusu işleyiş günümüz diplomasisi açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

Bu noktada diasporaların hareketleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olan kitle iletişim araçları 21. yüzyılda erişmiş olduğu konum itibarıyla yeni bir iletişim sistemi ortaya koymuştur. Sınır kavramının sarsıldığı süreçte internetin sunmuş olduğu olanaklarla ülke dışındaki soydaşlarla farklı bir iletişim ortamı görülmeye başlanmıştır. Diasporaların kapsamı üzerindeki dönüşümü beraberinde getiren bu sistem ana vatanla ülke dışındaki soydaşlar arasındaki bağın güçlenmesini sağlamıştır (Büyükaslan, 2021: 21).

Nitekim Türkiye de bu doğrultuda Balkan coğrafyasına yönelik çeşitli projeler ortaya koymakta ve diasporanın güçlendirilmesi için girişimlerde bulunmaktadır. Bu eylemlerin gerek özel sermayeler gerekse devlet tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu çerçevede 2006'da kurulan *Rumeli TV*, "Rumelilerin ilk ve tek televizyonu" sloganıyla yayın hayatına başlamıştır. Balkan göçmenlerine ve Balkanlardaki Türklere ilişkin yayınlar yapan kanal, örf ve adetlere uygun içerik üretmektedir. 2009 yılında kurulan *TEK Rumeli TV* ise Trakya ve Balkan bölgelerine özel yayınlarıyla öne çıkmaktadır. Haber, eğlence, ekonomi, kültür-sanat, spor, belgesel alanlarında içerik üreten kanal uydu üzerinden yayın yapmakta ve Bulgaristan, Makedonya, Yunanistan, Kosova ve Bosna Hersek ülkelerinde takip edilmektedir. Söz konusu kanalların Türkiye'nin Balkanlardaki diaspora gücüne etki eden araçlar olduğunu ifade etmek mümkündür. 2018 yılında ise *Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu'nun (TRT) Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na* bağlanması sonrasında 4 numaralı Kararname'nin 534. maddesi çerçevesinde *TRT'nin* görevlerine; "Yurt dışında yapılacak yayınlarla; devletin her alanda tanıtılmasına ve yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkilerinin sürdürülmesine yardımcı olmak" ifadesinin eklenmesi önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Maddeye göre *TRT'nin* sınır dışındaki Türklere yönelik diaspora diplomasisi yürütmesi yasalaştırılmıştır. Bu çerçevede öne çıkan yayın *TRT Türk'te*, Balkan coğrafyasında çeşitli ülkelerde izlenebilen kanal üzerinden haber, kültür ve sanat içerikli yayınlar yapılmakta ve bölgede yaşayan Türklerin ana vatanla bağına işaret eden çeşitli içerikler ortaya konulmaktadır. Bu kapsamda yayın yapan kanalın Atina, Saraybosna ve Üsküp'te merkezleri de bulunmaktadır (Kılıç, 2015: 377-382). *TRT World* üzerinden de Balkanlara ilişkin içerik üreten *TRT*, 2021 yılında ise *TRT Balkans* isimli yeni bir kanalın kurulum çalışmalarına başladığını duyurmuştur. Söz konusu gelişme Balkanlarda Türk diasporanın güçlendirilmesi için önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Görüldüğü üzere, günümüzde diasporalarla iletişimin sağlanmasında kitle iletişim araçları önemli bir role sahiptir. İletişim teknolojilerindeki dönüşüm sonrasında internetten ya da klasik medya aygıtları aracılığıyla sınır ötesinde yaşayan yurttaşlara erişmek ve onlara yönelik yayınlar geliştirmek içinde bulunulan çağın temel gerekliliklerinden olmuştur. Bu noktada kitle iletişim araçları içinde köklü geçmişe sahip olan gazeteler, diasporalara ulaşmada ve kitleler üzerinde etki oluşturmada önemlidir. Nitekim araştırmanın bu bölümünde böylesi bir etkiye sahip olduğu varsayılan *Balkan Günüğü* gazetesi diaspora politikaları kapsamında incelenmiştir.

Balkan Günüğü Gazetesi

Haftalık süreli bir yayın olan *Balkan Günüğü* gazetesi 23 Aralık 2007 tarihinde kurulmuştur. *Balkan Haber Ajansı* isimli ajansa sahip olan gazete, www.balkangunlugu.com adresinden internet gazetesi olarak da yayınlanmaktadır.

Türkiye’de 18 milyon civarındaki Balkan-Rumeli göçmenleri ve Balkan coğrafyasındaki 10 milyon soydaşlar için yayınlar yapan *Balkan Günlüğü* geniş bir topluluğa hitap etmektedir. Haftalık 5 bin basılan gazete İstanbul, İzmir, Sakarya, Edirne, Manisa, Bursa, Manisa şehirlerinde okurlarla buluşmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü aracılığıyla Arnavutluk, Makedonya, Kosova, Romanya, Bosna Hersek, Hırvatistan ülkelerinde dağıtılan gazete, Türk Hava Yolları’nın Priştine, Tiran, Sofya, Üsküp, Belgrad, Sarayevo, Atina, Bükreş ve Varna uçuşlarında ise yolculara da sunulmaktadır. THY’nin dağıtım standından ücretsiz olarak verilen yayın Büyük Anadolu Birliği tarafından 2008 yılında Türkiye’nin en iyi uluslararası gazetesi seçilmiştir. Balkanlar ve dış politika üzerine çalışan yazar, tarihçi, sivil toplum kuruluşu yöneticisi, akademisyenin görev aldığı gazetenin internet sitesinde ise Balkan coğrafyasına dair 11 farklı dilde yayın yapılmaktadır. Arnavutluk, Bulgaristan, Kosova, Romanya, Yunanistan, Bosna-Hersek, Sofya, KKTC’de temsilcilikleri bulunan yayının Türkiye’de Antalya, Denizli, İstanbul, Manisa, Muğla, Samsun, Ankara’da temsilcilikleri vardır (Balkan Günlüğü, 2021). Görüldüğü üzere yayın Balkanlarda Türk diasporasının üzerinde etkili olabilecek kapasiteye sahiptir. Bu etkiye istinaden de gazetenin içeriğinin analiz edilmesi önemlidir.

Araştırmanın Yöntemi ve Bulguları

Bu araştırmada diaspora politikaları kapsamında basının rolüne odaklanılmıştır. Bu doğrultuda *Balkan Günlüğü* gazetesi örneklem olarak seçilmiş ve 01.02.2021-28.02.2021 tarihleri arasında incelenmiştir. Ele alınan gazetenin Balkanlardaki Türk diasporasına etkisini saptamak amaçlanmıştır. Bu çerçevede yürütülen araştırmanın soruları şu şekildedir:

1. *Balkan Günlüğü* gazetesi Balkanlardaki Türk diasporasına yönelik nasıl içerikler üretmektedir?
2. *Balkan Günlüğü* gazetesinde yer alan söylemlerde hangi değerler öne çıkmaktadır?
3. *Balkan Günlüğü* gazetesi Balkanların geneline yönelik haber üretmekte midir?

Bu doğrultuda tasarlanan çalışmada yöntem olarak içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi sosyal olarak mevcut olan gerçeğin yazılı içeriklerinin açık olmayan bir içerik özellikleriyle ilgili çıkarımlar yaparak sosyal bağlamdaki gerçeği araştırma tekniği olarak tanımlanabilir (Gökçe, 1994: 24). Bu yöntemdeki temel işlem benzer durumdaki bilgileri kategoriler ve kavramlar etrafında derlemek ve daha sonra okuyucunun anlayacağı bir şekilde anlamlı bir bütün haline getirip yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2011: 187). Üç çözümleme kategorisinin oluşturulduğu çalışmada; haber konularının dağılımı, haberlerde vurgulanan kavramlar, haberlerdeki Balkan ülkeleri üzerinden bir analiz yapılmıştır.

1 Şubat 2021 Tarihli Gazete

Tablo 1. Kategorilere Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Eğitim	1
Ekonomi	3
Kültür-Sanat	2
Politika	10
Sağlık	5
Spor	2
Tarih	9
Diğer	5
Toplam	37

Tablo 1’de görüldüğü üzere, Şubat ayının ilk sayısında 37 haber yapan gazete 10 haberde politika gelişmelerine yer vermiştir. “Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’ün Makedonya’dan konukları vardı” ve “Üsküp’te Arnavutların adalet yürüyüşü vardı” gibi haberlerle Türkiye’nin ve bölgenin gündemini yansıtan yayın Balkanlardaki soydaşları gelişmelerden haberdar etmiştir. Balkan ülkelerindeki Türklerle anavatanları arasındaki bağları hatırlatmak ve güçlendirmek için tarihi ve kültürel haberler yapan gazete Osmanlı döneminden kalan yapılara ve Türkiye’nin Balkanlardaki kültürel yatırımlarına dikkat çekmiştir. Tarihi konularla ilgili 9 haber yayınlayan gazete “Sultan II. Mahmud’un Rumeli seyahati ve bu seyahati anısına dikilen nişan taşları” haberleriyle Balkanlardaki Türkleri bilgilendirmiştir. “Samsun’da mübadiller atalarını denize karanfil bırakarak andı”, “98 yıllık Mübadele anıları tazeliğini koruyor” haberleriyle geçmişte yaşanan acılara dikkat çekmiş ve Balkanlardaki Türkleri duygusal açıdan etkilemiştir. Bu yönüyle diaspora üzerinde etki yaratan gazetenin söz konusu topluluğun değerlerini hatırlamasına

ve onlara sahip çıkmasına aracılık ettiği görülmüştür. Türkiye'nin Balkanlardaki yatırımlarına dikkat çeken bazı haberler de yapan gazete; "Kosova Bölgesel Kalkınma Bakanlığı Kosova Türkiye Ticaret Odası anlaşması" içerikleriyle Türkiye'nin Balkanlardaki ekonomik gücüne işaret etmiştir. Böylelikle Balkanlardaki soydaşların gözünde Türkiye'ye yönelik olumlu bir imaj yaratılmıştır. Öte yandan sağlıkla ilgili haberlere de sıklıkla yer veren gazetenin bu tutumunu Covid 19 salgını üzerinden açıklamak mümkündür. Öyle ki küresel ölçekte süren salgın nedeniyle sağlık içerikli yayınlar normal şartlara göre daha fazla haberleştirilmeye ve takip edilmeye başlanmıştır.

Tablo 2. Vurgulanan Kavramlara Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Müslümanlık	1
Osmanlı	2
Türklük	11

Tablo 2'de yer alan bulgulara göre, yayın 11 haberde Türklük fikrine odaklanmış ve Balkanlardaki Türklerin milli hislerine yönelik haberler yapmıştır. "29 Ocak Direnişi anıldı" ve "29 Ocak Batı Trakya Türkleri Milli Direniş Günü" gibi haberlerle Balkanlardaki soydaşlar için birleştirici ve kapsayıcı değer olan Türklüğe dikkat çekmiştir. Bu çerçevede gazetede Balkanlarda yaşayanların vatan sevgisini ve milliyetçilik duygularını hedefleyen içeriklere ağırlık vermiştir. Söz konusu fikre ek olarak Osmanlı'nın bölgedeki tarihsel ve kültürel birikimine dair de haberler kaleme alınmıştır. Balkanlardaki Osmanlı izleri üzerinden içerikler ortaya koyan gazete diasporalar için yararlı olabilecek bilgiler aktarmıştır. Öte yandan gazetede İslam diniyle ilgili ise sadece bir içeriğe yer verilmiştir. Bu durumu söz konusu coğrafyadaki Türklerin hassasiyetleri göz önünde bulundurulduğunda önemli bir eksiklik olarak değerlendirmek mümkündür. Bu nedenle gazetenin daha dengeli bir değerler temsili ortaya koyması son derece önemlidir. Ancak genel olarak gazetede diasporaların asimile olmalarının önüne geçilmesi ve geçmişini hatırlatması adına olumlu bir zemin oluşturulduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 3. Haberlerde Yer Alan Balkan Ülkeleri

Ülkeler	Sayı
Arnavutluk	-
Bosna Hersek	4
Bulgaristan	5
Hırvatistan	-
Karadağ	-
Kosova	4
Kuzey Makedonya	3
Romanya	-
Sırbistan	2
Yunanistan	4

Tablo 3'te Türk nüfusunun yoğunlukta olduğu Bulgaristan, Yunanistan, Kosova, Bosna Hersek ülkeleriyle ilgili haberlere ağırlık verildiği görülmektedir. Yayın bu ülkelerle ilgili kültürel, tarihsel, siyasi ve ekonomik gelişmelere ilişkin içerikleri öne çıkarmıştır. Söz konusu ülkelerdeki Türklerin olaylara dair bilgilendirilmesine ve diaspora gücünün etkili kılınmasına zemin hazırlayan gazete önemli bir görevi yerine getirmiştir. Arnavutluk, Hırvatistan, Karadağ ve Romanya ile ilgili içerik ortaya koymayan gazetenin haber dağılımında dengeli olmadığını söylemek mümkündür. Her ne kadar Türk nüfusunun yoğun olduğu bölgeye yönelik haberler yapılmış olsa da Balkanların geneline ilişkin dengeli bir haber akışının olması daha faydalı bir sunum olacaktır. Öyle ki Balkanlarda güçlü Türk diasporasının oluşturulması için denge unsurunun ve düzenli içerik üretiminin sağlanması son derece önemlidir.

14 Şubat 2021 Tarihli Gazete

Tablo 4. Kategorilere Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Eğitim	2
Ekonomi	1

Kültür-Sanat	4
Politika	11
Sağlık	4
Spor	3
Tarih	6
Diğer	6
Toplam	37

Tablo 4'e göre gazetenin Şubat ayının ikinci sayısında siyasi gelişmelerle ilgili 11 haber yaptığı görülmektedir. Bu yönüyle yayının Türkiye'de ve Balkan coğrafyasında yaşanan politik gelişmelere ilişkin haberlere ağırlık verdiği saptanmıştır. Göç temalı bir konferansı; "Cumhurbaşkanı İzmir'e geliyor" manşetiyle haberleştiren yayın Balkan ülkelerindeki soydaşların ülkedeki gelişmelerden haberdar olmasını sağlamıştır. Balkanlardaki siyasi gelişmelere de yer veren gazete; "Yunanistan şimdi de Makedonları reddetti" gibi haberler üzerinden söz konusu coğrafyada yaşanan güncel siyasi olayları aktarmıştır. Balkanlar üzerinde Türk diasporasını etkili kılmak adına diasporaların ülke politikalarına ve yaşadıkları coğrafyaya ilişkin bilgilendirildikleri görülmüştür. 6 haberde ise tarihsel konulara yer veren yayında bölgede yaşayan Türklerin bilinçli olması hedeflenmiştir. "Yunanistan'da yok olan Türk-İslam eserleri" gibi haberlerle bölgedeki yapıları dikkat çekilmiş ve tarihi değerlerin yok olmaması için bir farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Kültür ve sanat içerikli haberlerde de yine benzer şekilde yayınlar ortaya koyan gazetede diasporaların kültürel değerlerini tanımaları ve korumaları adına zemin oluşturulmuştur. Bu yönüyle diasporalarla vatan bağlarının sağlanması ve ilişkilerin güçlendirilmesi düşüncesinin ön plana çıktığı görülmüştür.

Tablo 5. Vurgulanan Kavramlara Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Müslümanlık	7
Osmanlı	3
Türklük	3

Tablo 5'te görüldüğü üzere, Müslümanlık fikrine ağırlık veren gazete 7 haber ortaya koymuş ve Balkanlardaki Türklerin İslam ile bağına dikkat çekmiştir. "Yunanistan'da yok olan Türk-İslam eserleri" ve "Türk mezarlığı restore edilecek" gibi içerikler ortaya koyan gazete çeşitli kesimlerin Müslümanlara olumsuz davranışlarına ilişkin haberler de sunmuştur. Böylece bölge üzerinde diaspora gücü etkili kılınmaya çalışılmış, diasporaların yaşananlar karşısında bilinçli olmaları sağlanmıştır. 3 haberde Türklük ve Osmanlı fikirlerine odaklanan gazetenin bölgedeki Türkler için önemli olan değerlerle ilişkili içerikleri haberleştirdiği görülmüştür. Söz konusu kapsamda birtakım haberler ortaya koyan yayın Balkanlardaki Türkler adına birleştirici fikirleri öne çıkararak diaspora üzerinde etkili olabilecek bir habercilik örneği sergilemiştir. Ancak gazete ilk sayıdaki gibi tek bir fikre daha fazla odaklanmıştır. Oysa ki Balkanlarda ideal bir diaspora gücü yaratmak için söz konusu değerlerin dengeli şekilde temsil edilmesi ve daha planlı haber üretiminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Tablo 6. Haberlerde Yer Alan Balkan Ülkeleri

Konu	Sayı
Arnavutluk	2
Bosna Hersek	5
Bulgaristan	7
Hırvatistan	-
Karadağ	1
Kosova	4
Kuzey Makedonya	2
Romanya	1
Sırbistan	1
Yunanistan	6

Tablo 6'da gazetenin en fazla 7 haberle Türk nüfusunun yoğun olduğu bir ülke olan Bulgaristan ile ilgili içerik ürettiği görülmektedir. Yunanistan, Bosna Hersek ve Kosova ülkelerinde yaşayan diasporayı hedefleyen yayınlar

üzerinden güncel gelişmelere, tarihi ve kültür içeriklerine yer verilmiştir. Gazete, Balkan ülkeleri içinde sadece Hırvatistan ile ilgili haber yapmamıştır. Şubat ayının ilk sayısına göre daha geniş bir alanda yayın ortaya koysa da Balkan coğrafyasındaki bütün ülkelere yönelik düzenli haber üretiminin yapılması diaspora gücünün sağlanması adına daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

22 Şubat 2021 Tarihli Gazete

Tablo 7. Kategorilere Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Eğitim	-
Ekonomi	2
Kültür-Sanat	3
Politika	15
Sağlık	5
Spor	3
Tarih	1
Diğer	7
Toplam	36

Tablo 7’de gazetenin Şubat ayındaki diğer sayılarda olduğu gibi son sayıda da politika içerikli 15 haberi ön plana çıkardığı görülmektedir. Bu yönüyle yayında Türkiye’nin ve Balkanların güncel siyasi olaylarına yönelik haberlere odaklanmıştır. Bu çerçevede; “Akar’dan Komşuya ‘Geçmiş’ uyarısı” manşetiyle yayınlanan gazetede Türkiye’nin Yunanistan ile yaşadığı gelişmelere yer verilmiştir. Böylece diasporalar söz konusu olay hakkında bilgilendirilmiş ve Türk diasporasının gelişmeler karşısında aktif kılınması için zemin yaratılmıştır. “Üye Johnsson Tiran’a geldi” başlıklı bir haberde Arnavutluk ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Söz konusu haberlerle birlikte diasporaların gerek kendi vatanları gerekse yaşadıkları yerlere yönelik olaylar üzerinden farkındalık düzeyi artırılmıştır. Bu yönüyle Balkanlardaki Türklerin vatanlarında ve yaşadıkları bölgelere yönelik bilinçli kılınması sağlanmıştır. Gazetenin incelenen diğer sayılarına göre az sayıda da olsa tarihi ve kültürel içerikli haberler ortaya koyan gazete Türkçe’nin önemine vurgu yapmış ve yürütülen etkinliklere dikkat çekmiştir. “Yunus Emre ve Türkçe Yılı online ortamda” gibi haberlerle Türklük ve Türkçe dilinin önemine işaret eden yayın; “Göçmenlerin annesi: Zemira Gorinjac” başlıklı bir haberde ise tarihsel aktörlerin yaşam hikayelerine yer vermiştir. Bu yönüyle Balkanlardaki Türklerin duygularına hitap edilmiş ve diasporanın geçmişi unutmaması ve değerlerine sahip çıkması sağlanmıştır. Öte yandan gazetenin; “Türkiye Tiran’a proje üzerine proje yapıyor” gibi haberlerle Türkiye’nin ekonomik gücünü yansıtan içerikler sunduğu da görülmüştür. Böylece güçlü Türkiye imajı verilmiş ve diasporalar üzerinde bir etki oluşturulmaya çalışılmıştır.

Tablo 8. Vurgulanan Kavramlara Göre Haber Dağılımı

Konu	Sayı
Müslümanlık	2
Osmanlı	1
Türklük	3

Tablo 8’de görüldüğü üzere Türklük fikri üzerine 3 haber yapan gazete, Balkanlardaki Türklerin milli duygularına, tarihi, kültürel geçmişine yönelik haberler ortaya koymuştur. Diğer yayınlara göre fikrîsel açıdan az sayıda içerik üreten yayın söz konusu değerlerin temsilini daha dengeli aktarmıştır. “Tarihi Alaca Camiye silahlı saldırı” başlıklı haberde Türklük, Müslümanlık ve Osmanlı fikirleri üzerinden Balkanlardaki Türkleri değerlerine sahip çıkması yönünde uyarılmış ve diasporaların kültürel ve tarihsel değerlerine hâkim olmasına destek vermiştir. Özellikle Türklük bağlamında haberler yapan yayın Balkanlardaki Türk diasporasının etkili olmasına ve güçlü kılınmasına zemin hazırlamıştır.

Tablo 9. Haberlerde Yer Alan Balkan Ülkeleri

Konu	Sayı
Arnavutluk	2

Bosna Hersek	5
Bulgaristan	3
Hırvatistan	-
Karadağ	1
Kosova	4
Kuzey Makedonya	1
Romanya	-
Sırbistan	3
Yunanistan	2

Tablo 9’da 5 haberle en fazla Bosna Hersek ile ilgili içerik üretildiği görülmektedir. Bu ülkeyi 4 haberle Kosova izlerken Bulgaristan ve Sırbistan’la ilgili 3’er haberin yapıldığı tespit edilmiştir. Bu yönüyle söz konusu ülkelerdeki Türklere ve bölge halklarına dair konularda haberler hazırlayarak diasporanın diri tutulmasına destek verilmiştir. Yunanistan ve Arnavutluk hakkında da haberler yapan gazetenin Romanya ve Hırvatistan ile ilgili ise habere yer vermediği görülmüştür. Gazetenin diaspora için etkisi düşünüldüğünde durumun olumsuz bir sunuma karşılık geldiğini söylemek mümkündür. Bu noktada Balkanlarda etkili ve güçlü olan gazetenin daha dengeli çerçevede hareket etmesi gerektiğine dikkat çekmek gerekmektedir.

Sonuç

Balkan ülkelerindeki Türk diasporasının bir gazete üzerinden analiz edildiği çalışmada *Balkan Günü* isimli yayın çeşitli kategoriler üzerinden incelenmiştir. Ele alınan gazetenin Balkanlardaki Türk diasporasına etkisini ortaya koymanın hedeflendiği çalışmada *Balkan Günü* gazetesinin Balkanlardaki Türk diasporasına dair nasıl içerik ürettiği, gazetedeki söylemlerde hangi değerlerin ön plana çıktığı ve gazetenin Balkanların geneline ilişkin haber üretip üretmediği sorularına odaklanılmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda gazetenin Balkan coğrafyasındaki Türk diasporasında önemli role sahip olduğu görülmüştür. Türkiye ve Balkanlar arasında bir köprü görevi gören yayının tarihsel ve kültürel değerlere ilişkin haberlere ağırlık verdiği saptanmıştır. Türkiye’de yaşanan olaylardan Balkanlardaki Türklerin haberdar olmasını sağlayan yayının Balkanlardaki gelişmeleri de sayfalarına taşıdığı görülmüştür. Haberlerin büyük kısmında Balkan ülkeleriyle tarihsel, kültürel ve siyasal bağa işaret edilmiş ve birleştirici yapıdaki fikirler öne çıkarılmıştır. Balkanlar ve Türkiye arasındaki ilişkiye dair haber üreten gazete soydaşların ülkelerini unutmamalarına ve ana vatanlarında yaşananlara kayıtsız kalmamalarına, yaşadıkları ülkelerde etkili olmalarına zemin hazırlamıştır. Türk diasporasının farkındalığı yüksek bir topluluk haline gelmesi ve bölgede yaşayan Türklerin etkili bir diaspora gücü oluşturması adına olumlu bir ortam yaratılmıştır.

Yapılan haberlerde çeşitli fikirlere ağırlık veren gazete Balkanlardaki Türk diasporasının güçlenmesi adına başta Türklük olmak üzere, Müslümanlık ve Osmanlı fikirleri çerçevesinde bütüleştirici haberler ortaya koymuştur. Bu fikirler üzerinden soydaşların değerlerini unutmamaları ve bu unsurlara sahip çıkmaları için bilgilendirici bir ortam geliştirilmiştir. Bu çerçevede Balkanlardaki Türklerin ortak zeminde buluşması önemsenmiş, kültürel ve tarihsel içeriklerin ön planda olduğu içeriklere ağırlık verilmiştir. Öte yandan gazetenin Türk nüfusunun yoğun olduğu yerlerle ilgili daha fazla haber yaptığı saptanırken Türk nüfusunun fazla olmadığı ülkelerde ise az sayıda içerik ürettiği görülmüştür. Bulgaristan, Bosna Hersek, Yunanistan ve Kosova ülkelerindeki Türklere yönelik haberlerin ağırlıkta olduğu yayınlarda Hırvatistan ve Sırbistan ülkelerindeki diasporalara ilişkin ise daha az haber yapılmıştır. Bu noktada gazetenin yaklaşımının hatalı bir tutuma karşılık geldiğini söylemek mümkündür. Her ne kadar Türklerin yoğun oldukları yerlerle ilgili haber yapmak doğru olsa da Balkanları bir bütün olarak görmek ve içerikte dengeli olmayı benimsemek daha doğru bir yayıncılığa zemin hazırlayacaktır. Nihayetinde bu bulgulardan hareketle gazetenin eksikliklerinin olmasıyla birlikte genel olarak Balkanlardaki Türk diasporanın sağlanmasında ve güçlendirilmesinde etkili olduğu söylenebilir.

Öneriler

Böylesine geniş coğrafyada Türklere yönelik yayınların diasporalar için kıymetli bir araç olarak benimsenmesi ve nitelendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada *Balkan Günü* gibi yayınların devlet tarafından desteklenmesine ve planlı hareket edilmesi için koordinasyonun sağlanmasına dikkat çekmekte fayda vardır. Günümüz diplomasisi içinde temel bir role sahip olan kitle iletişim araçlarının Balkan coğrafyasındaki Türkler üzerinde etkili biçimde kullanılması Türkiye’nin yumuşak gücüne de katkı sağlayacak bir eyleme karşılık gelmektedir. Kamu diplomasisi

bağlamında belirleyici bir etkiye sahip olan diasporalar Balkanlar özelinde ele alındığında ise Türkiye'nin küresel yüzü olabilecek bir niteliğe ve kapasiteye sahiptirler. Bu nedenle yapılması gereken Balkanlardaki yayınların daha sistemli çerçevede yürütülmesini sağlamaktır. Bunun için devletin ve özel kuruluşların ortak hedefler etrafında hareket etmesinin gerekli olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca Türkiye'nin küresel imajına katkı sağlayacak diaspora gücünün yetkin kişilerce ve projelerle desteklenmesinin önemli olduğu da göz ardı edilmemelidir.

Yayının genelinde Türkiye ile ilgili haberlerde hükümet yetkililerinin söylemlerinin ve eylemlerinin öne çıkarıldığı dikkat çekmektedir. Hükümetle alakalı haberlerle birlikte ülkedeki diğer siyasi kurumların söylemlerinin yer aldığı bir ortamın sağlanması halinde gazetenin daha güçlü olabileceğini söylemek mümkündür. Ayrıca Balkanlar için önemli olan siyasi, tarihi ve kültürel aktörlerin söz konusu yayında daha fazla temsil edilmesi de önemle sahiptir. Bu nedenle ele alınan gazetenin Türkiye'nin bütün bileşenlerini ve değerlerini kapsayan habercilik örneği ortaya koymasının daha doğru diaspora politikasına zemin hazırlayacağını savunmak mümkündür. Son olarak yayının daha etkili hale getirilmesi için Balkanlar üzerine çalışan akademisyenlerin ve araştırmacıların yazılarına, Balkan coğrafyasında tanınan gazetecilerin haberlerine ve köşe yazılarına yer vermek yararlı olacaktır. Bu durum yayına fayda sağlayacağı gibi Türkiye'nin bölgedeki diaspora politikalarına da olumlu yansıtacaktır.

Kaynakça

- Akarcı, S. (2003). *Radio ve televizyonda Türk dış yayınları*, İmaj Yayınevi.
- Akhundova, J. (2014). Soydaşlık kavramı ve çeşitli ülke uygulamaları. *Artı 90 Dergisi*, 9, 40-43.
- Aydın, Y. (2014). *Die neue Türkische diasporapolitik, stiftung wissenschaft und politik*. Deutsches Institut für Internationale Politik und Sicherheit, SWP Verlag.
- Balkan Günlüğü (2021). <https://balkangunlugu.com.tr/hakkimizda>.
- Balkan Günlüğü Gazetesi. (2021, 1-14-22 Şubat).
- Bayraktar, Z. (2012). Türkiye'nin Balkanlar'daki yumuşak gücü: Türk kültürü, *Karadeniz Araştırmaları*, 35, 181-189.
- Beşgül, B. (2020). *Türkiye'nin Batı Balkanlardaki yumuşak gücü*, [Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Budak, L. K. (2007). Karabağ krizinde Ermenistan ve Azerbaycan kamuoyuna medyanın etkisi. *Karadeniz Araştırmaları*, 14(14), 131-147.
- Bulwaka, M. (2009). *Diaspora diplomacy: A case study of Uganda*, [Master dissertation, University of Malta].
- Büyükaslan, A. (2021). Diaspora: Kültürel iletişim ve var olmanın yansımaları. *Memleketim*, 1, 18-23.
- Clifford, J. (1994). Diasporas. *Cultural Anthropology*, 9(3), 302-338.
- Cohen, R. (1996). Diasporas and the Nation state: From victims to challengers. *International Affairs*, 72(3), 507-520.
- Cohen, R. (2019). *Küresel diasporalar* (E. Boz, Çev.). Koyu Siyah Yayınları.
- Çavuş, T. (2012). Dış politikada yumuşak güç kavramı ve Türkiye'nin yumuşak güç kullanımı. *Kabramanmaraş Sütlüçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 23-37.
- Dufoix, S. (2008). *Diasporas*, University of California Press.
- Eren, E. (2019). Medya diplomasisi aktörü olarak TRT ve Balkanlardaki örnek faaliyetleri, *TRT Akademi*, 4(7), 26-41.
- Genel, G. M. (2017). Avrupa'daki Türk diaspora medyasının gelecek perspektifi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(18), 55-76.
- Gökçe, O. (1994). *İçerik çözümlemesi*, Turkuaz Yayıncılık.
- Hatipoğlu, E. (2014). Küresel kamu diplomasisinde Türk diasporası: 2023 perspektifi, A. İsin (Ed.), *Türk diasporası ve Türk dünyası: Vizyon 2023*, (ss. 237-340). Tasam Yayınları.
- Helly, D. (2006). Diaspora: History of an Idea. H. Moghissi (Ed.), *In Muslim diaspora: Gender, culture and identity*, (pp. 3-22). Routledge.
- Kılıç, E. A. (2015). Bir kamu diplomasisi aracı olarak TRT kurumu, M. Şahin & S. Çevik (Ed.), *Türk dış politikası ve kamu diplomasisi*, (ss. 365-391). Nobel Yayıncılık.
- Kurnaz, N. (2021). *Ermeni meselesi ve Türk diasporası*. *Cumhuriyet Gazetesi*. <https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/olaylar-ve-gorusler/ermeni-meselesi-ve-turk-diasporasi-nuri-kurnaz-1831567>.
- Lawrance, D. (2009). *California: The politics of diversity*. Wardsworth Publishing.

- Maskan, A. (2020). *Balkanlar'daki Türk azınlıklarının siyasi varlığı. Stratejik Düşünce Enstitüsü*. <https://www.sde.org.tr/ali-maskan/genel/balkanlardaki-turk-azinliklerinin-siyasi-varligi-kose-yazisi-17542>.
- Nye, J. (2005). *The means of success in world politics*, Public Affairs.
- Okyay, A. S. (2015). *Diaspora making as a state led project: Turkey's expansive diaspora strategy and its implications for emigrant and kin populations*, [Doctoral dissertation, European University].
- Öktem, K. (2014). *Turkey's new diaspora policy: The challenge of inclusivity, outreach and capacity*, Istanbul Policy Center.
- Safran, W. (1991). *Diaspora in modern societies: Myths of homeland and return*, University of Toronto Press.
- Sağlam, E. (2019). *Türkiyeli göçmenlerin gözünden Türk diaspora politikası: Toplumsal sorunlar ve beklentiler Arusturya örneği*, [Doktora tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Sağlam, E. (2020). Diaspora politikalarına yönelik çağdaş kuramsal yaklaşımlar ve Türk diaspora politikası, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(27), 744-774.
- Shain, Y. & Aharon, B. (2003). Diasporas and international relations theory, *International Organization*, 57(3), 449-479.
- Snow, N. (2009). Rethinking public diplomacy, N. Snow & P. M. Taylor (Ed.). *Handbook of public diplomacy*, (pp. 3-12). Routledge.
- Szondi, G. (2008). *Public diplomacy and nation branding: Conceptual similarities and differences*, The Hague: Netherlands Institute of International Relations Clingendael.
- Tölölyan, K. (1991). The Nation-State and its others: In lieu of a preface, *Diaspora: A Journal of Transnational Studies*, 1(1), 3-7.
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Faaliyet Raporu, (2020). https://www.tika.gov.tr/tr/yayin/liste/tika_faaliyet_raporlari-22_
- Ulusoy, E. (2017). Diaspora kavramı ve Türkiye'nin diaspora politikalarının modern teori çerçevesinde sosyo politik bir analizi, *İnsan ve Toplum Dergisi*, 7(1), 139-160.
- Yemini, L. A. & Berthomiere, W. (2005). Diaspora: A look back on a concept, *Bulletin du Centre de recherche Français à Jérusalem*, 262-270.
- Yıldırım A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. N. & Kılıçoğlu, G. (2017). Balkanlar'da YTB ve TİKA'nın Türk kamu diplomasisi kurumları olarak faaliyetleri ve Türkiye'nin bölgedeki yumuşak gücüne etkileri, *Finans, Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 115-131.
- Yunus Emre Enstitüsü Faaliyet Raporu (2009). <https://www.yee.org.tr/tr/yayin/2019-faaliyet-raporu>.
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Faaliyet Raporu (2020) <https://www.ytb.gov.tr/kurumsal/faaliyet-raporlari>.

EXTENDED SUMMARY

In this research, the *Balkan Gunlugu*, which is assumed to be important, has been analyzed in the context of its role in the diaspora. Within the scope of the study, it is aimed to reveal the effect of the publication on the Turkish diaspora in the Balkans. The research reflecting the role of the newspaper published for Turks in the Balkan countries on diasporas is important in this respect.

In this study, the newspaper *Balkan Gunlugu* was chosen as a sample and was examined between 01.02.2021 and 28.02.2021. In this context, the *Balkan Gunlugu* newspaper was analyzed by content analysis method. Content analysis can be defined as a fact-finding technique in a social context by making inferences about non-obvious content features of the written contents of a socially existing reality. In the study in which three different analysis categories were created; The distribution of news topics, the concepts emphasized in the news, and the Balkan countries in the news were analyzed.

The newspaper, which made 37 news in its issue dated February 1, 2021, included political developments in 10 news. Reflecting the agenda of Turkey and the region with its news, the newspaper informed its cognates in the Balkans about the developments. The newspaper, which also makes historical and cultural news to remind and strengthen the ties between the Turks in the Balkan countries and their homeland, drew attention to the structures in the Ottoman period and Turkey's cultural investments in the Balkans. He also made some news drawing attention to Turkey's investments in the Balkans. Thus, a positive image of Turkey was created in the eyes of the cognates in the Balkans.

It was seen that the newspaper, which was examined through the highlighted concepts, focused on the idea of Turkishness in 11 news and made news about the national feelings of the Turks in the Balkans. The newspaper, which presents various contents on the traces of the Ottoman Empire in the Balkans, conveyed information that could be useful for the diasporas in this respect. On the other hand, only one content related to the religion of Islam was included in the newspaper.

The publication focused on news about Bulgaria, Greece, Kosovo, and Bosnia and Herzegovina, where the Turkish population is concentrated, and highlighted the contents of cultural, historical, political, and economic developments related to these countries. The newspaper, which prepared the ground for informing the Turks in these countries about the events and making the diaspora power effective, fulfilled an important task.

In the newspaper dated February 14, 2021, publications related to the political developments in Turkey and the Balkan geography were emphasized. To make the Turkish diaspora effective in the Balkans, it has been seen that the diasporas are informed about the country's policies and the geography they live in. The newspaper, which includes historical issues in 6 news, is aimed to make the Turks in the region conscious. In the newspaper, which also publishes similarly in news about culture and art, a basis was created for diasporas to recognize and protect their cultural values.

The newspaper, which produced 7 news stories focusing on the idea of Islam, drew attention to the connection of Turks in the Balkans with the religion of Islam. Thus, diaspora power over the region has been tried to be effective and diasporas have been made aware of what has happened. *Balkan Gunlugu*, which also makes news about Turkishness and Ottoman ideas with 3 news, reported the contents related to the values that are important for the Turks in the region.

The newspaper, which produced the most news about Bulgaria with its 7 news stories, focused on the regions where the Turkish population is concentrated. Current developments, historical and cultural contents are included in the publications targeting the diaspora living in Greece, Bosnia and Herzegovina and Kosovo.

Highlighting 15 news with policy content in its issue dated February 22, 2021, the newspaper focused on news about current political events in Turkey and the Balkans. Thus, the diasporas were informed about the events and the ground was created for the Turkish diaspora to be active in the face of developments. It was ensured that the Turks in the Balkans were made aware of their homeland and the regions they live in. The newspaper, which also reveals news with historical and cultural content, albeit in small numbers compared to other issues of the newspaper, emphasized the importance of Turkish and drew attention to the activities carried out within this framework.

The newspaper, which made 3 news on the idea of Turkishness in the analysis made on the highlighted concepts, revealed news about the national feelings, historical and cultural background of the Turks in the Balkans. The newspaper, which made news in the context of the idea of Turkishness, laid the groundwork for the Turkish diaspora in the Balkans to be effective and strengthened.

The newspaper, which mostly focused on news about Bosnia and Herzegovina, presented various contents about Kosovo, secondly. Support was provided to keep the diaspora alive by preparing news about the Turks and the peoples of the region in these countries.

It has been seen that the newspaper has an important role in the Turkish diaspora in the Balkan geography. It has been determined that the newspaper, which acts as a bridge between Turkey and the Balkans, focuses on news about historical and cultural values. When we look at the content of the newspaper, it is seen that the publication, which makes the Turks in the Balkans aware of the events in Turkey, also carries the developments in the said geography to its pages. In most of the news, the historical, cultural and political ties with the Balkan countries were pointed out and unifying ideas were highlighted.

Based on the findings, it can be said that the newspaper was generally effective in providing and strengthening the Turkish diaspora in the Balkans. It would not be wrong to state that the newspaper's contributions are valuable, although there are no planned and conscious publications on some issues. In such a wide geography, publications aimed at Turks should be adopted and qualified as a valuable tool on behalf of diasporas. At this point, it is useful to draw attention to the support of publications such as *Balkan Gunlugu* by the state and to ensure coordination for more planned action.